

Izhaja — izvenredni ponedeljek — vsaki dan jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nekladna pisma se ne sprejemajo, rokopiši ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L. 6.—, pol leta L. 32.— in celo leto L. 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v stroških ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov nam po 40 stotink. — Oglasi, zahtevali, poslanice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov po L. 2.—. — Mail oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L. 2.—. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

D'Annunzio odbil ultimatum ital. vlade

Uradna proglastitev blokade - Aneksija Krka in Raba

Odkar je bil sklenjen Rapalski dogovor in ni bilo nikakega dvoma, da mu vsi ustavni činitelji pritrdijo, smo mi vedno naglašali, da bo morala italijanska vlada, pustivši na strani vse dosedanje obzire n »heroja« pesnika, nastopiti z odločnimi dejanji, da se dogovor od njene strani tudi točno izvede; da bo morala torej z vso odločnostjo nastopiti, da ukloni upornost D'Annunzija.

In res kažejo zadnji ukrepi, da to pot pojde zares. General Caviglia je že napovedal D'Annunziju in Rečanom najstrožjo blokado. Sporočil je »poveljnik«, da zahtevajo dolžnost, ugled Italije in zvestoba do položajev podpisov, da se Rapalska pogodba izvede v vseh njenih točkah. Po sankcijah od strani obeh zbornic in kralja, da je ta pogodba postala državni zakon, a zakone da mora spoštovati vsak pošten Italijan. General Caviglia je izdal tudi proglaste na prebivalstvo Reke in na vojske in mornarje, in na reške legionarje. V prvem proglastu pravi, da se ta spor nikakor ne more več nadaljevati radi časti, varnosti in življenja Italije. Kaj pa, če D'Annunzio vedar ne odneha, če bo general Caviglia primoran s silo zlomiti, kar se noče upogniti? Neizmerne gorja je preživelo to ubogo reško mesto vsled podjetja D'Annunzijevega, ali v označenem slučaju bo moral pretrpeti najhujše. Kajti, tenor glasov generala Caviglia ne dopušča misli, da bi mogla Italija še enkrat odnehati. Kajti, večjejo jo podpiše, veže jo misel na najvišje svoje interese in pred vsem svetom slovesno izrečena beseda.

V političnih krogih v Rimu vlada — kakor javljajo vesti — velikansko razburjenje in porotost. Razumljivo je to. Preveč so slavili D'Annunzija, prenavdano so mu pletli lovov venec okolo glave, da bi jih ne peklo v dušo sprčo možnosti, da mu bo morala ista italijanska sila strgati ta venec z glave kot človeku, ki ne spoštuje državnih zakon in ki radi svojih osebnih ambicij ne pozna ozirov na mučni položaj svoje domovine. Ljuto se maščuje nad italijansko vlado in nad nje politično javnostjo, ker ni znala ali hotela pravočasno ukrostiti upornega in udušiti njegovega nesrečnega podjetja. Sedaj jadikujejo seveda, da bo to najgorenkejša ura zgodovine Italije, če bi Italijani morali preiti italijansko kri, da bo Italija mogla zaslužiti svojim obvezam, sprejetim z državnim aktom. Igrali so se lahkomišljenosti z ognjem in sedaj jim grozi požar. D'Annunzio je dobro poznal italijansko, da teatralne nastope in zveneče fraze predostopne duše. Tako je mogel le predolgo časa stati na vidiku kot junak.

General Caviglia naznanil dejansko blokado

Po nalogu in navodilih rimske vlade je obznanil general Caviglia, vrhovni poveljnik čet Julijske Benečije dejansko blokado proti neodvisni reški državi. Tozadevno oznanilo se glasi:

Mi Henrik Caviglia, državni senator, vitez velikega križca, armadni general, vrhovni poveljnik čet Julijske Benečije ukazujemo po sklepu kr. vlade:

1. Od 18. ure dne 21. t. m. bo obstojala s kopnega in z morja dejanska blokada proti ozemlju reške države, proti kopnemu izven reške države, ki pa je zasedeno od reških čet, proti otokoma Rabu in Krku in školju Sv. Marka. Postopalo se bo po mednarodnih zakonih in pogodbah, ki so v veljavi, z vsemi sredstvi in proti vsakomur, ki bi poizkusil prekršiti imenovano blokado. Blokadni pas se nahaja med polnočnimi 14 st. 20 min. in 14 st. 55 min. in sporednikoma 44 st. 40 min. in 45 st. 20 min.

2. Ladjam, ki niso last reške države, je dovoljeno 48 ur časa po gorionjenem roku, da zapustijo blokadni pas in sicer do 18. ure 23. decembra.

3. Enak rok je dovoljen za odhod iz blokadnega pasa tujih državljanov, meščanov in legionarjev.

4. Po preteku 48 ur, o katerih je beseda pod 2. in 3., zadenejo vsako ladjo in vsako osebo, ki bo skušala prebiti blokadno črto, posledice, ki jih predvidejajo mednarodni zakoni in veljavne pogodbe.

V Trstu, dne 21. decembra 1920.

Proglas reškimi meščanom

General Caviglia je poslal reškimi meščanom sledeči proglas:

Reški meščani!

Rapalska pogodba, ki je bila sprejeta od zbornic in podpisana od N. V. kralja, je danes zakon italijanske države. Vojaški poveljnik, ki vam vlada, noče nikakor priznati te pogodbe niti je uveljavljati ter kaže zadržanje, ki je sovražno Italiji, tudi potom nasilja. Ker ta dolga in žalostna zadeva ne more trajati dalje brez velike škode za čast, var-

nost in življenje Italije v vseh njegovih oblikah, mi je velela kr. vlada, naj napovem dejansko blokado Reke od 21. decembra zvečer nadalje. Meščani! Vas neopisno trpljenje mora prenehati, se že bliža koncu. Italijanska vlada čaka le povrnitev stanja prave, popolne svobode, da vam da hitro vso pomoč in podporo, ki jo potrebujete za obnovo in procveta vašega obstoja. Podprite z vašim močnim glasom naloge, ki si jo je začrtala vlada z mučno toda neobhodno potrebno blokado. Naj bi slišal vaš glas vaš poveljnik in naj bi ga ta glas vzbudil, da prihrani Italiji in Reki neželjen spopad med brati. Dosežite vi, da najde on v svojem velikem srcu moči in volje pokoriti se ukazu domovine.

Proglas reškimi legionarjem

General Caviglia je naslovil na reške legionarje sledeče besede:

Trst, 21. decembra 1920.

Reški legionarji!

Vsled sklepa kr. vlade sem proglastil dejansko blokado Reke začeti s 21. decembra zvečer. Kdor hoče zapustiti mesto, ima čas do 23. t. m. zvečer. Legionarji! Ubogajte glas dolžnosti, z vašim mirnim povratkom v domovino, naj ona pride vendar enkrat do svojega mru! Ne izlagajte sebe in reškega mesta težkim posledicam, ki bi jih imel nesameten odpor!

D'Annunzio odklonil ultimatum

RIM, 22. (S.) Včeraj zvečer je odgovoril D'Annunzio na poziv generala Caviglie, izjavljajoč, da nima ničesar dostaviti k svojemu pismu z dne 19. decembra, s katerim je odgovoril na prijateljska nagovarjanja s strani poveljnika čet Julijske Benečije. V omenjenem pismu je izjavil D'Annunzio, da ostane neupogljiv v namenu upreti se izvršitvi zakona, ki potrja rapalsko pogodbo.

Ta odklonitev sprejema poziva generala Caviglie in novo dejstvo, izkrcanje reških legionarjev v Dalmacijo, s katerim pokrepla regentstvo svoj namen, da bi napravilo od Reke središče odpora proti izvršitvi rapalske pogodbe na vsem Jadrnu, je primoralo generala Caviglio k izvajanju stroge blokade proti Reki, Krku, Rabu in Sv. Marku, dovolivši 48 ur časa tistim, ki bi hoteli zapustiti blokirane kraje. General Caviglia je izdal včeraj zvečer tri proglaste, enega četam, drugega legionarjem in tretjega reškimi meščanom.

Aneksija K ka in Raba k reški državi

OPATIJA, 22. D'Annunzijevo regentstvo je izdalo odlok, s katerim se razširja reški državni zakoni tudi na otoka Krk in Rab, ki sta zasedena od reških legionarjev.

Napad proti vladnim karabinerjem

OPATIJA, 22. Sredi okoli 10 je prišlo blizu Jelenja do prvega krvavega spopada med D'Annunzijeveji legionarji in vladnimi obmejnimi predstražami, ki so sestavljene izključno iz karabinerjev in kraljevih straž. Spopad so izzvali reški legionarji s tem, da so vrgli ročno bomo proti karabinerski patruli. Ubit je bil en orožnik, a dva sta bila ranjena. Karabinerji so odgovorili na napad in pogladi legionarje v beg.

Zadrski pohod reških legionarjev propadel

RIM, 22. Vlade čete so razpodelile oddelek reških legionarjev, ki so se bili izkrcali pri Zadru pod poveljstvom stotnika Aurelia. Stotnik Aurelio je bil aretiran.

Krj pričakujejo Rečani od Caviglie

OPATIJA, 22. Rečani so uverjeni, da bo moral tudi D'Annunzio sam s svojim ožjim krogom zapustiti Reko. Glasovanje 3. poziva, katerega je izdal general Caviglia v imenu italijanske vlade, se namreč pozivlja poveljnik reškega regentstva, naj razpusti in odstrani oboje čete, ki niso sestavljene od reških državljanov, dalje čete, katere sestavljajo ljudje, ki so pobegnili iz armade in mornarice (t. j. dezertirji). Potemtakem mora zapustiti Reko tudi D'Annunzio sam, ker je tudi njegova oseba zapopadana v imenovanem pozivu, ker ni reški državljan in je bil pobegnil iz italijanske armade. Reško prebivalstvo torej z vso pravico trdno upa, da se odstrani z Reke trinog, in se raduje vpricho pričakovane osvoboditve, katero radovanje kali samo čudno dejstvo, da apelira italijanska vlada na dezertirja, naj odstrani dezertirje, in se sploh pogaja z dezertirnim lastnim vojakom, kateri si je bil z nasiljem prilaštil vladno mesto in proglastil regentstvo, katerega pa ni bila Italija nikdar priznala, in je torej tem neumljivejše, da se z njim pogaja.

Admiral Millo v Rimu

RIM, 22. Admiral Millo je prispeel včeraj v Rim. Danes je imel posvetovanje z ministrskim predsednikom in ministrom za mornarico.

IZ JUGOSLAVIJE

Vprašanje pristanišča za Slovenijo

LJUBLJANA, 22. Rapalska pogodba, katere vstavka med Trstom in njegovim naravnim zaledjem državno mejo med Italijo in Jugoslavijo, mejo, ki je danes še močno vojaško zastražena demarkacijska črta, preko katere je vsak dohod k morju takorekoč nemogoč, in katere obeta ostati tudi v bližnji bodočnosti znatna prometna ovira tudi v slučaju, da pride do vzpostavitve trgovinskih odnosov med obema državama, je izzvala v trgovinskih krogih zanimanje za proučevanje vprašanja, po kateri drugi poti in h kateremu drugemu jugoslovanskemu pristanišču naj se vodi promet iz Slovenije. V poštvi privede, kakor pravi Jugoslovanski Lloyd, sušsko in spljeto pristanišče. Ker je pa po rapalski pogodbi prisojena železniška proga St. Peter-Reka Italiji, je nastala nujna potreba zgradbe zvezne proge med Kočevjem preko Broda s hrvatskimi progami. Na ta način bi se že itak dolga pot iz Slovenije do hrvatske in dalmatinske obali kolikormogoče skrajšala. Spljeto pristanišče, katero bi imelo postati poglavito pristanišče tudi za tranzit iz Slovenije, se bo moralo izpolniti za večjo potrebo.

Železniška nesreča pri Radgoni

MARIBOR, 22. Na progi med Spiljami in Radgono sta trčila včeraj med 10 in 11 osebnih vlakov in brzovlak. Nesreča je zahtevala tudi eno človeško življenje. Na mestu je ostal mrtev en železničar, in veliko jih je težko ranjenih. Iz Gradca je prišel na mesto nesreče vlak s sanitetnim materialom in zdravniki. Vzrok nesreče še ni znan.

IZ ČEHOSLAVIJE

Po zadnjih komunističnih nemirih v Čehosloviji

PRAGA, 22. Poizkus komunistov kasli mir v državi — njihovo zadnje glibanje se drugače ne da tolmačiti — se je popolnoma izjalovilo. Splošni stavki, ki so jo bili proglastili komunisti 10. t. m., so se odzvali samo delavci v Kladnem, trdnjavi umirajočega čehoslovenskega komunizma, dočim se je v Pragi samo 8 odstotkov delavcev pridružio tej stavki, v libenskem predmestju Praga samo 3 tovarne od 44. Na severnem Češkem so komunisti pod vodstvom pisatelja S. K. Neumanna hoteli s terorjem usiliti stavko, toda trčili so na močan odpor narodnih socializmov, kateri so v večini. Od nemških delavcev so stavkali samo komunisti v Libercu; poizkus stavke v plzenjskih Škodovih tovarnah se je tudi popolnoma izjalovil vsled nasprotovanja ne samo narodnih socializmov, temveč tudi socialnih demokratov samih. V ostravski karvinski premogovni kotlini je stavkalo samo 10 odstotkov rudarjev, na Slovaškem samo madžarski komunisti.

Komunisti, katerih glava je poslanec Smeral, so priznali svoj neuspeh že 14. t. m., tembolji, ker so vojaki, v katerih vsaj pasivno podporo so upali, stopili popolnoma na stran vlade, katere je v svesti si tako svoje moči zavrnila vse zahteve komunistov in vzela mere represalij: pustila je aretirati vse poglavje komunistov, kakor tudi povzročitelje demonstracij, zlasti kladenske, to sta Muna in Zupoteky, in člani takozvanih »revolucionarnih svetov«, vsega skupaj 120 oseb, in je zaplenila komunistične časopise. Vrh tega je vlada proglastila izvanredne mere v ogroženih pokrajinah in obredno stanje v okrajih Hodonin in Trebič na Moravskem.

Komunisti, iznenađeni od moči vlade, so nameravali likvidirati stavko že takoj v začetku s tem, da so predlagali predsednika republike Masaryka za posredovalca v sporu za Ljudski dom, iz katerega so bili definitivno izgnani od socialnih demokratov desnice. Tudi socialnodemokratski sindikati in organizacija social. legionarjev »Svaz čehoslovenských legionarů« so ponudili svoje sodelovanje pri posredovanju. Vodstvo leve socialnodemokratske stranke, t. j. komunistov, je nato 16. t. m. v svojem osrednjem glasilu »Rudé Právo« pozvalo vse stavkujoče, naj takoj in gotovo nehajo s stavko. In res se je ta ukaz izvršil 17. t. m.

Na splošno se pozdravlja zmaga vlade. Listi pišejo, da je čehoslovenski delavec zadostno pokazal, da je najprej Čehosloven in potem šele mednarodni socialist, sicer pa tudi v poslednjem slučaju nasprotnik komunizma, kaj šele njegovih izredov.

Čehoslovenski komunisti v službi Moskve

PRAGA, 22. Tekom aretacij komunistov so se pri preiskavah v njihovih stanovanjih našle mnoge listine, katere dokazujejo, da so čehoslovenski komunisti plačani od sovjetske Moskve. List »Rudé Právo« zahteva amnestijo za vse

o priliki zadnjih dogodkov aretirane osebe. Na shodu nemških komunistov v Libercu sta glavarja komunistov Hahn in Kreibich priznala, da se je končala stavka za nje s takim porazom, kakor šneha bi ne bil nihče predvideval.

Namen potovanja Stambulinskega v Prago

PRAGA, 22. V Pragi se sedaj nahaja delegacija bolgarskih specialistov s Stambulinskim na čelu, katere je bila došla 12. t. m. z namenom proučevati gospodarsko življenje v Čehosloviji in utrditi odnose med obema državama. Na vprašanje, kakšen je izrecni namen potovanja Stambulinskega v Prago, je odgovoril eden izmed bolgarskih delegatov uredniku lista »Časac«: »Stambulinski je prišel v Prago prosit predsednika Masaryka, kateri je danes najvišja avtoriteta v slovenskem svetu, da bi posredoval v spornih vprašanjih med bolgarsko in belgrajsko vlado in pomagal pri stvarjanju bolgarsko-jugoslovenske zveze. S tem namenom bo odpotoval Stambulinski za dva dni tudi v Varšavo in se vrnil v Prago, kjer počaka na povratek ministra Beneša.

Dosedaj je imel Stambulinski razgovore s predsednikom Masarykom, z ministrskim predsednikom Černym in z ministrom za narodno obrambo generalom Husakom.

Minister Beneš v Rimu

RIM, 22. Čehoslovenski minister za zunanje zadeve dr. Beneš pride v Rim, kakor hitro mu bo mogoče zapustiti Ženevo, kjer ga za sedaj še zadržujejo njegovi posli podpredsednika Zveze Narodov.

Poizkus napada proti ruskemu trgovinskemu zastopniku

RIM, 22. Nekoliko oseb je prišlo včeraj v zadržano restavracijo z namenom, da napadejo trgovskega zastopnika ruske vlade, inženirja Vodovozova. K sreči niso našli Vodovozova v restavraciji in tako se je nameravani napad izjalovil. Zarota je bila najbrže zamišljena in organizirana od fašistov.

Stavka pristaniških delavcev v Genovi

GENOVA, 22. Tukaj je izbruhnila stavka pristaniških delavcev in mornarjev. Vsled stavke počiva v pristanišču 34 parnikov. Pogajanja med delavci in delodajalci niso imela dosedaj nobenega uspeha.

Grška vlada ponudila ostavko

ATENE, 22. Rhalysova vlada je dobila od angleškega poslanika, uradno obvestilo, da ostane on in tudi zastopniki drugih zaveznikov v Atenah, da pa ne bodo imeli nikakih stikov s kraljem Konstantinom. Vsled tega se nahaja grška vlada v precej mučnem položaju, iz katerega bo morala iskati rešitev. Sedanji ministrski predsednik Rhalys pa se ne čuti nikakor poklicanega za težko nalogo zblizanja z zavezniki, temveč smatra, da je izpolnil svojo nalogo s tem, da je spravljal kralja zopet na prestol. Radi tega je podala Rhalysova celokupna vlada ostavko, ki je pa kralja ni hotel sprejeti, menec, da ne sme napraviti nikakega odločilnega koraka, dokler ne bo vprašal parlamenta za njegovo mnenje. Rhalysova vlada ostane torej za sedaj še nadalje na krmlu. Kljub temu pa se splošno misli, da bo v kratkem poklican Gunaris, naj sestavi novo vlado.

Kriza v poljski vladi

VARŠAVA, 21. Podpredsednik ministrskega sveta Daszinski je podal svojo ostavko. Sodi se, da se njegov odstop ne sprejme. Ako pa ostane Daszinski pri svojem sklepu, se predvidja ostavka cele vlade.

Srednjeameriške Zedinjene države

PARIZ, 22. Zborovanje srednjeameriških republik, ki se je bilo začelo pred par tedni in ki mu je bil namen najti podlago za ustanovitev srednjeameriških zedinjenih držav, se je zaključilo s popolnim sporazumom med prizadetimi republikami San Salvadorjem, Nicaraguom, Guatemalo, Hondurasom in Kostarico. Vseh pet republik bo imelo od sedaj naprej enotno zastavo, skupno diplomatsko in konzularno zastopstvo, enotno denar, enotno carino in skupna občila po suhem in po morju. Nove Zedinjene države na meriški celini merijo 450.000 km² in imajo nad tri milijone prebivalcev.

Velik potres v Argentini

BUENOS AYRES, 21. V pokrajini Meudoza je bil hud potres, ki je napravil velikansko škodo in zahteval mnogo človeških žrtv. Nekoliko vasi je bilo popolnoma razdejanih. Število človeških žrtv znaša več ko 400 mrtvih in ranjenih.

V slovenski družini slovenski jezik!

Čujemo lepe — besede!

Komisar občine Dolina, gospod Graviš, je zapustil to svoje mesto ter se je poslovil s pismom naslednje vsebine:

»Vemu prebivalstvu občine Dolina! Zapuščam Vas po enoletnem bivanju med Vami in veselilo me bo, če izvem, da ste me ohranili v dobrem spominu! Sprejel sem, po nalogu generalnega civilnega komisarijata in deželnega odbora, vodstvo občinske uprave, in gledal sem, da zastopam Vaše koristi, spoštujem krajevne navade, nagnjenja in jezik.

Sprejeli ste me uljudno in hvaležen sem Vam za to. Po mojem odhodu preide vodstvo občinskih poslov v roke upravnega odbora, v katerem se odraža moje mnenje večine občanarjev. V Vašem interesu Vas vabim, da se združite v slogi s tem odborom in da mu pomagata na izpolnjevanju njegove naloge in zaščite Vaših koristi, dokler ne preide potom volitev občinske uprave v roke rednega občinskega zastopa.

Članom, ki sestavljajo upravni odbor in vsem onim, ki zamorejo po svoji izkušnosti, starosti in znanju vplivati z besedo in dejanjem, priporočam vroče, naj vse svoje delovanje urejajo v duhu sloge in dobrohotnosti.

Premišljeno ujedineni pri zahtevanju spoštovanja svojih jezikovnih pravic, delujte trezno za to, da se Vaša narodna posest ohrani, in bodite prepričani, da italijanski narod prizna pravice naroda, s katerim mu je usojeno živeti v edinstvu! V svesti si naravne evolucije misli, naj nove in stare stranke zmereno in z vstrpljivostjo uveljavljajo svoje nazore, a tisti, ki so v prvih vrstah, naj toliko z znanjem, kolikor z vplivom in z vsemi močmi delajo na to, da se vse njihovo delovanje strne za duševno in gospodarsko korist občanarjev.

S to željo Vam pošiljam svoj najpriskrnejši pozdrav.

Zupanstvo občine Dolina

dne 21. decembra 1920.

Izredni komisar: Graviš.

Manemo si oči v začudenju. Ne moremo prav verjeti, da bi bil pisal tako pismo italijanski komisar, podrejen organ okupacijske uprave, ki nam je v teh dveh letih zasedbe prizadejala toliko grenkobe, toliko zapostavljenosti, toliko nespoštovanja volje ljudstva in njegovega čustvovanja, toliko nepriznavanja zakonitih in naravnih pravic, toliko žaljenja njegovih občutjev! Uprave, ki nam ni dovoljevala ni najhujšega nacionalnega diha, najskromnejega uveljavljanja naše narodne bistvenosti, ki ni uvaževala, ali pa ni pravi čisto nič poznala naše narodne duše in je zato vsak tak pojav smatrala kot upornost proti državi in sovražstvo proti italijanskemu narodu! Uprave, ki nam je zapirala šole, ali jih pretvarjala v laške; ki je izključila naš jezik iz državnih uradov; ki je svojedobno hotela celo občanin na čisto slovenski zemlji narinjati italijanski uradni jezik! Uprave, ki je ovisrala, ali naravnost prepredala vsako delovanje naših društev, tudi kulturnih! Uprave, ki je celo kazensko zasledovala naše ljudi, če so se oglašali kot glasniki in branitelji narodnih pravic!

Zato je težko verjeti zlasti še, ko vemo, kako vse drugače so mislili, čustvovali in — delali njegovi vrstniki po drugih naših občinah.

In vendar moramo verjeti, da je italijanski komisar naslovil na občanarje v Dolini gori navedeno poslovitno pismo. Saj leži pred nami na mizi izvirnik s komisarjevim podpisom in občinski pečatom. Stojimo kakor pred kakim fenomenom, še ne vidim. Pismo bivšega komisarja v Dolini izraža tako lepe misli, tako pravilno razumevanje naloge in dolžnosti javnega funkcionarja, toliko umevanja materialnih in etičnih koristi ljudstva, zmisla za njegove pravice, ter priznavanja dolžnosti javne države uprave napram temu ljudstvu, da se nam vidi ta komisar skoro kot prava izjema v rodu njegovih drugačnih vrstnikov in tudi njegovih — gospodarjev.

G. Graviš naglašja, da treba spoštovati navade, in jezikovne pravice ljudstva; pozivlja nas celo na delo za ohranitev svoje narodne posesti! Obljublja nam tudi, da bo Italijanski narod priznal naše narodne pravice! O, v kako tolažbo bi bilo za nas v tej težki uri, ko bi vedeli, da bodo njegove obljube in zagotovila obvezna tudi za sedanje in bodoče odločujoče činitelje! Alf, to je ravno: te vere nimamo — je ne moremo imeti, vsaj po dosedanjih izkuštvih ne!

Pismo g. Gravišja nam sporoča še drugo blagovestje: soditi bi bilo po njem, da se povrtno skoro k normalnim razmeram, da se uprava naših občin izroči poklicanim rokam izvoljenih zastopnikov ljudstva, da se vzpostavi naša občinska avtonomija, rekel bi: ta temelj samoodločbe ljudstva, in zato

jamstvo za svobodno varovanje svojih gospodarskih in etičnih interesov. To je naša kardinalna zahteva. Uresničenje te zahteve bi moglo morda vendar smatrati kot znak, da bo na merodajnih mestih vsaj nekoliko blage volje za spoštovanje — našega življenja!

Vsekakor pa moramo priznati g. Gravisiji, da ga njegovo poslovilno pismo prebivalstvu občine Dolina kaže kot modernega, demokratičnega, svobodnega človeka. Je sicer res le skromen podrejen organ; ali vse bo odvisno od tega, ali bodo imeli na upravi besedo sami Gravisiji, kakor se nam kaže v navedenem pismu!

Ali pa je bilo tudi njemu na tem, da si pripravi — lep odhod, da je govoril le lepe — besede?

Domače vesti

Smrtna kosa. V večeršnjem listu je bila objavljena osmrtnica po pokojnem inženirju Mihailu Gostici, ravnatelju mestnega električnega podjetja v Mariboru. Umrli je minolo nedeljo na svojem domu v Logatcu. Vest o njegovi smrti nas je presenetila, ker smo ga — iz časov, ko je služboval med nami — poznali kot zdravega in čilnega mladega moža. Bil je zelo priljubljen v naši družbi ter je ostavil med nami prijetne spomine. Žalujemo ostalim naše iskreno sožalje.

Reški dogodki ugretno — kakor poročajo večeršnji listi — vplivati tudi na razpoloženje v primorskih pokrajinah. Vsaj tako da mislijo vladni krogi, ki da nameravajo izdati posebne ukrepe glede zapiranja javnih lokalov, nošenja kroja in prepovedi zbiranja. Pričakuje se določene naredbe še tokom današnjega dne. Možno je, da so te naredbe izšle zaradi nevarnosti, da fašisti ne soglašajo z nastopom pred D'Annunzio. Neumestno pa se nam zdi, da listi ujemljejo to potrebo, naglašajo možnost, da bi slovanski živeli ugretno izbrat roko zmešnjavo v svojo korist. Neka taka oficijozna informacija se namreč glasi: "Tudi vlada živahno vrenje v nekaterih slovanskih krogih vseh reških vprašanj, ki zbujajo pri njih nove nade in nove pričakovanja. Slovani se veselijo reškega upora in zato pomnožujejo svojo delavnost, da povečujejo vrvež in da bi eventualno povzročili konfuzijo in incidente. Gotovo je, da Slovani z veliko pozornostjo zasledujejo razvoj dogodkov, da bi dobili čim več koristi za svojo stvar." — Mi pa priporočamo, da naše ljudstvo ni nikoli posebno resno smatralo D'Annunzijskega pustolovstva, ker je bilo predušno, da vsaj doslej ni bil tisti njegov pretvezni konflikt z vlado Bog ve kako — resen? Če pa je morda takim objavam namen, da bi ostrušili svoje nedolžnosti, potem pa si pisajo gospoda jako žalostno izprave.

Ali se res kesajo? V italijanskih listih smo čitali te dni nek dolgo izjavo gorških "bojovnikov", ki vsebuje nekaj poizkusov, da bi odvrnili od sebe, da bi bili oni direktni povzročitelji znanih bombnih atentatov proti Slovencem in proti republikancem. Po tem izjavi bi se dalo soditi, da se počitajo nekami neprijetno v položaju, v katerega so zašli, ker vsa dostojna javnost enodušno in očitno oboja taka izjavo protidolžnost in neobčerenost. Razumljivo bi bilo potemtakem, če se te kesajo. Najbolj značilno je, da zaključujejo svoj pogled z naglasitvijo, da obojoro nasile, in izjavljajo, da mora borba zopet zadobiti dostojne oblike. Malo prekasno pripoja to izpovedanje, če je sploh iskreno. Sicer pa bomo videli, ali bo in kako dolgo bo trajalo.

Amerikanski dar za Avstrijo. S parnikom "Belvedere" je došlo v Trst 149 zabojev čreveljev, ki jih je daroval "American Feint Distribution Committee" za bedno prebivalstvo Avstrije.

Dr. Josip Paulin, o katerem smo sporočili večkrat, da igra izjemno vlogo pri stavki srednješolskih profesorjev na zasledenem ozemlju, je provizorično ravnatelj državne rešitve v Ljubli. Naglašamo se posebej, da bi kdo ne zamenjal žnjim kakšnega drugega profesorja istega imena. Italijanski listi poročajo vrhu tega o njem, da se ne omeja samo na stanovsko medicinsko dejavnost in nekoligijnost, marveč gre pri tem še dalje s tem, da skuša vplivati na učitelje, da bi se povrnil k poklu.

Vprašanje profesojskih suplenov. Osrednji izvrševalni odbor "Zvezs srednješolskih učiteljev Julijske Benetije" je sprejel sledečo resolucijo glede ureditve vprašanja profesojskih suplenov na državnih srednjih šolah v Julijski Benetiji:

Z ozirom na odlok z dne 21. septembra 1920, št. 9525 Način, s katerim uveljavlja Osrednji Urad za nove dežele kraljevine tudi napram suplenom Julijske Benetije enako postopanje, kakor napram suplenom starih provinc, s čemer se pa že itak slabo stanje suplenov je poslabšalo v veliko škodo šole same, s čemer se uvede razlika med poukom v nižjih in višjih razredih, kar pa nasprotuje enotnosti, ki je pri nas v veljavi v velikih korist šole, in s čemer se hoče napraviti prvi korak za odpravo službene pragmatike učiteljev v novih provincah, one pragmatike, ki zagotavlja učiteljem ugodnejše pravno stališče in omogoči tako šoli ono vrhunsko delovanje, ki je njej primerno, zahteva Osrednji izvrševalni Odbor "Zvezs srednješolskih učiteljev Julijske Benetije", da se postopaj z vsemi supleni na srednjih šolah Julijske Benetije tako, kakor to predvideva omenjena službena pragmatika, dokler ne bo definitivno rešena šolska organizacija in pravno stališče učiteljev v teh deželah.

Stavka državnih nameščenov traja dalje.

Kdo ve kaj? Minole sobote ob 4 in pol popoldne je tel — mati ga je poslala v prodajalno — 12-letni dečko Anton Migur iz svojega stanovanja, ulica Navale št. 34. Od tedaj ni nobene sledi za njim. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči matri na gornji naslov; če bi ga kdo zalotil, ali bi vedel, da se nahaja dečko pri kakih družini, naj blagohotno poskrbi, da se dečko izroči ali redarstveni oblasti, ali pa starišem. Dečko je razvit primerno njegovi starosti, svetlo-kostanjevih las, velikih sivih oči. Obleden je v vojaške hlače, jopič kostanjeve-temne barve z vdelanimi križci, na glavi ima sivkasto čepico, nogavice dolge črne in črne čizme. Prosimo še enkrat, ker uboga mati gineva v obupu in strahu.

Društvene vesti

Božičnica, ki se je imela prirediti v soboto 25. t. m. v Delavskem konsumnem društvu pri Sv. Jakobu na korist otroškega vrta pri Sv. Jakobu, je prenesena na 2. januarja 1921.

Pevski zbor "Glasbene Matice." Danes ob 19 je skupna pevka vaja.

Glasbena Matica. — Danes odpade običajna odbojova seja.

Kolesarsko društvo "Balkan" ima v četrtek, 23. tek. m. ob 19. odborovo seja.

Iz tržaškega življenja

Štirje roparji so imeli v nočnem udaru v stanovalje mesarja, ga ubili in oropali. Mesar Alojzij Simonetta, stanujoč v ulici Risorta št. 10, je dobival zadnje čase anonimna pisma. V pismih so mu grozili štirje roparji, da ga bodo v najkrajšem času usmrtili in potem okradli. Simonetta je v obupnosti pokazal pisma svojim prijateljem in jih prosil za svet. Ti so mu svetovali, naj jih nemudoma izroči kvestur, da zasleduje predrežnje. Tako je tudi storil. Policija je ustregla njegovi želji ter dala zastražiti s policijskimi agenti vse njegovo stanovanje. — Včeraj ponoči je zbudi vratarica cmenjene hiše nek nenavaden ropot. Hitro je vstala in šla na pol oblečena odpirat vrata, da bi videla, kaj se godi v vrvi in na stopnicah. Vidi, kako štiri mladeniči, stari kakih 20 let, stopajo po stopnicah navzgor, pri čemer si svetijo z žepno svetilko. Vratarica, ki je vedela za načrt napada, je takoj padla v glavo, da nameravajo ti mladeniči oropati Simonetto. Začela je kričati in klicati na pomoč. Ko so slišali tolovaji to kričanje, so vsi prestrašeni pobegnili. V tem so prihiteli policijski agenti in začeli s takojšnjim zasledovanjem, ki pa ni imelo uspeha. Čez par ur — bilo je okoli 5. ure zjutraj — so poskusili roparji zopet svojo srečo. S ponarejenimi ključji so odprli hišna vrata ter šli prav na tih po stopnicah v drugo nadstropje, kjer stanuje Simonetta. Na hodniku so se vsi štirje sezuli, da bi ne povzročili prevelikega ropota. Iz svojih žepov so vzeli ponarejene ključje ter jih polikovali na vratih Simonettinega stanovanja. Pri polikovanju jim je padel na tla ključ ter zaženkel. Vratarica, ki ni od prejšnjega ponarejenega napada zatimila več očesa, je zadržala žvenket. Vsa prestrašena je planila iz postelje ter začela kričati: "Tatovi so morilci! Ga hočejo ubiti! Mladenčiči so se spustili v beg. Ali ne pot se jim ni posrečilo. Policijski agenti so prišli na vratarico vplije iz svojih skrivališč ter prijeli roparje. Eden izmed aretirancev je držal v desni roki cunj, v kateri je bil zavit velik kamen; druga dva sta pa držala v roki brivne britve. Četrtemu se je posrečilo pobegeti ali upa se, da pade kmalu v roke pravici. Bese so odpejali na kvesturo, kjer so bili zadržani. Vprašali so jih, da so dobili brivne britve, naker so izjavili tolovaji, da se jih ukradli v neki trgovini v ulici Cesare Battisti. Kakor se je pozneje izvedelo, je bil njihov načrt sledeč: Stanovanje so hoteli odpreti s ponarejenimi ključji. Na ta način bi prišli v stanovanje. V stanovanju bi našli Simonettoja, ki bi se spal. Čez usta bi mu zavezali robec, da bi ne mogel kričati ter ga vdarili po glavi s kamnom, katerega so imeli zavitega v cunj. Nezavestnemu mesarju bi nato prerazili vrat z briznanimi britvami ter odnesli, kar bi bilo kaj vrednega.

Padla s tramvaja. Ko se je peljala včeraj zjutraj neka Bacinčič, stanujoča v ulici Carleson št. 9, s tramvajem, je padla z njega tako nesrečno, da se je pobila po glavi. Z neko javno kočijo so odpejali Bacinčičovo v mestno bolnišnico. Njeno stanje je opazno.

Nenaden smrt. Včeraj zjutraj okoli 8. ure je bil nemudoma pozvan zdravnik rešine postaje v ulico Giorgio Vasari št. 11. Tam je našel ležati v podstrešni sobici 70letno Marijo Stechel, ki ni dala od sebe nikakršnega znaka življenja. Zdravnik ni mogel drugega ugotoviti kot pred kratkim nastopilo smrt vseh srčne hibe.

Mali tatinski dnevniki. Včeraj so vdrt pri belom dnevu neznan tatovi v stanovanje Elze Palmove v ulici della Guardia št. 30. Iz stanovanja so j odnesli svilen naglavno ruto, vredno 600 lir.

— Tudi v stanovanje Avgusta Marniaza v ulici del Lloyd št. 7, so vdrti neznan tatovi ter mu odnesli za 400 lir raznih živileških potrebščin. Tatvino je naznanilo kvesturi.

V past sta se ujela. Pretedno noč so skušali vdrti tatovi v restavracijo "Goldberger", last Emila Goldbergerja v ulici piazza della Borsa št. 7. Restavracijski vratar jih je zapažil, ravno ko so skakali čez okno restavracije. Pozval je takoj dva črnoljke, ki sta aretirala tatova, dočim jim je tretji ušel. Piseta se: Giorgio Zorzet in Josip Jakše.

Sreča v nesreči. Včeraj zjutraj se je prigodila na vogalu ulice S. Giovanni in ulice Corso Vitt. Emanuele III. nesreča, ki bi imela lahko posledice. Čez cesto je šla 53letna Klara Zennaro, ki je držala v naročju 4letnega otroka. V istem hipu je pridrvel po korzu javni avtomobil, ki je podil Zennarovo in otroka na tla. Minotodici ljudje, ki so to videli, so obupno zakričali. Neki gospod je sto-

pil k ženi ter ji pomagal, da se je dvignila. Z istim avtomobilom so jo odpeljali v bolnišnico. Tam službojuči zdravnik je ugotovil pri Zennarjevi, da ima le majhno rano na desnem kolenu. Otroku pa, da se ni zgodilo nič hudoga.

100 dolarjev. Včeraj popoldne je igral neki mladenič v kavarni "Giovane Italia", v družbi svojih prijateljev na karte. Ali mladenič je imel take prijatelje, ki so radi kaj izmaknili. Igrali so že precej časa. Mnogo popili in zaigrali. Ko se je popoldne mladenič od teh prijateljev, je ugotovil, da nima več listnice s 100 dolarji. Kot tati je osumil nekega Marka Mosanicha. Pozval je dva orožnika, ki sta odpejala Mosanicha na kvesturo. Ko so mu preiskali žep, so našli pri njem listnico s 100 dolarji in povrhu tega še nož, ki je bil izvanredno velik. Spravili so ga pod ključ.

Dopisi

Is Liburnije. Po več mesečni odtodnosti se je povrnil med nas odlični naš rodoljub odvetnik dr. Poščić. Naši Italijanci so mu pripravili sprejem, o katerem ne bi mogli reči, da je — duhovito: "Nastikali so mu na hise ponoči z velikimi črkami napis: Odvetnik Poščić, ne pozablajte, da ste v Italiji in uvažujte to, če hočemo, da vas bomo — tolerirali Sicer..." To se je zgodilo pred očmi karabinjra, ki strazi tam noč in dan državno last. Napis končuje torej z očitno grožnjo od strani neke sile, ki vlada poleg, ali celo preko državne oblasti. In ta sila ima kaj čudne pojme o državljudskih pravicah do domačinov. Hoče jih le "tolerirati", to je... milostno trpeti!

Is Buzeta. Načelnik naše občine je Italijan Bigatto. Sedaj pa opazamo dve nekako paralelni akciji med Italijani samimi. Prva je naperjena proti županu. Vzroki temu nam niso natančno znani. Stitimo le, da je tu vmeza kakšna mržnja ali zavist, ali pa je le takšna politična potozka. Morda se boje, da se sedanji župan s svojimi metodami vendarle preveč odbija naše ljudstvo in da jih zato vodijo oziroma — bodoče občinske volitve. Kajti, vedeti treba, da naša občina je velika, da, ogromna, da šteje kakih 18.000 duš, od katerih pa tvorijo Italijani, da ali ne, le kakšni odstotke. Morda je v tem vzrok, da bi se buzetški Italijani hoteli — in to bi bila druga akcija — nekoliko približati Hrvatim in da se nagibajo h kakemu kompromisu za sestavo občinske uprave. Nedavno je civilni komisar v Kopru — gotovo vlad pobude od italijanske strani — pozval k neki italijanski in hrvatski veljakov. Naši so se le tam domnili, da gre za kompromis v svrhu sestave občinskega odbora v smislu, da bi imeli Italijani in Hrvatje po šest odbornikov, a župan naj bi bil Italijan. Predstirani bodoči župan pa je zahteval, da bodi tudi njegov namestnik Italijan, češ, da ima mnogo opravkov in da potrebuje namestnika, ki bi ga primerno nadomestoval. Po daljšem pomernem razgovoru so naši — z ozirom na sedanje razmere — pristali v to, ali pod pogojem, da se jim prej razpiše občinske volitve, da pride uprava v reko zakonito in od ljudstva izvoljeno zastopstvo. Zahtevali so tudi, da uradni jezik občine bodi hrvatski, kar je povsem opravileno z ozirom na narodnostno razmerje v občini. Italijani so privolili, da bo uradni jezik dvojezičen in da bodo razglasili v obeh jezikih. Na tej podlagi so naši privolili v kompromis. Povdarjamo pa še enkrat njihovo zahtevo, naj tako sestavljeni odbor more poslovati le do občinskih volitev, ki naj se razpiše čim prej. Na Italijanih je sedaj, če jim je res na tem o mirnega življenja v občini in do vspešne uprave, da z dejanja, z modrim postopanjem, s pravico in brez pridržkov pokažejo blago voljo za pomirjenje. Naše ljudstvo — ogromna večina občine — je mo v teh težkih časih do skrajne meje samozatajevanja. Več se ne more zahtevati od njega! Ne more se zahtevati, da bi klenilo na svoji lastni zemlji. Pokazalo je, da zna biti mirno, ali, če bi bilo potrebno, polake tudi, da se zna tudi boriti za svoje pravilo.

Gospodarstvo

Invrozna carina za avstrijski les. Tržaški lesni inženirski so zaprosili tukajšnje oblasti, naj bi pri avstrijski vladi delali na to, da se povprečna cena za les zniža od 300 na 200 lir za kubični meter. Opozorja se na to, da bi se le v tem slučaju dal izvesti tranzit avstrijskega lesa v Levanto.

Povišek italijanskih carinarskih pristojbin. Italijanski finančni minister je odredil, da se pri plačevanju carine v državnih ali bančnih notah desetdenarjev povisek zviša od 200 na 300 odstotkov. Ta odredba je stopila takoj v veljavo.

Književnost in umetnost

"Pezmarica." Zbirka narodnih pesmi. Tiskala in založila Narodna Tiskarna v Gorici 1920, strani 90. Vezana in ovezana izdaja.

Prav vesel sem te knjižnice. Založnik je zbral 115 narodnih pesmi, ki so povetno znane na vsem Primorskem. Namen knjižice je izražen v predgovoru: "Na naših vrlih, od vojne opustošenih, so učeštni nagejni in rožmarini, a tudi v srcih naših fantov in deklet. V teh žalostnih, v begunskih barakah in strelskih jarkih prebitih letih se je skoro izgubilo seme naše prejšnje tako cvetoče domače pesmi in ponekod se že ljulika seje v našo zemljo." In res! Mislji rod že poplava tuje pesmi, in če poje našo pesem, je pozna le po prvi kitici, in drugimi kiticami pači besedilo. Zato spuda knjižica v sleherni slovensko hišo.

Pa še drug namen ima avtor, ko pravi: "Zato smo izdali to knjižico, da bo naša mladina vedela in da obrani, kar so nam izročili očete in naši očetovi očete, da sprejeto dedščino nezmanjšano zapuste svojim sinom in se bodo ti sinovi počeli pesmi, poročene iz src njihovih dedov, spajali z njimi in se pojili s tisto silo, ki je branila in ohranila našo zemljo in našo besedo in ki bo tudi slonovom pomagala ljubovati in prenesti vse sovražne viharje." Pezmarico priporočamo prav toplo!

IUGOSLOVENI!

Zbirajte pridno za "TISKOVNI SKLAD EDINOSTI".

Borzna poročila.

Težaji:
V Trstu, 22. decembra 1920.

Jadranska banka	390
Cosulich	464
Dalmatia	395
Gerolmeh	1820
Libera Tristina	675
Lloyd	1915
Lusino	2100
Martinolich	327
Oceanla	458
Premuda	500
Tripcovich	520
Ampelea	631
Cement Dalmatia	403
Cement Spalato	403
Krka	590

Tuja valuta na tržaškem trgu:
V Trstu, 22. decembra 1920.

Neprepčatene krone	475	550
avstrijsko-nemške krone	435	450
československe krone	32	33
dinarji	74	75
leji	32	33
marke	39	40
dolarji	2885	2890
francoski franki	17225	17250
svicarski franki	444	446
angleški funti, papirnati	10175	102
angleški funti, zlati	116	118
rubli	16	18
napoleoni	93	94

MALI OGLASI

se računajo po 25 stotnik beseda. — Najmanjša pristojbina L. 2. — Debele črke 40 stotnik beseda. Najmanjša pristojbina L. 4. — Kdor išče službo plača polovično ceno.

TRIJE SAMOSTOJNI TRGOVCI želijo znanja v svrhu ženitve z gospodinjstvi od 18-24 let. Cenjene ponudbe, če je mogoče s slikami, pod "Resnost" na upravo. 727

ENONADSTROPNA hiša, z dvoriščem, poleg ceste se pred v Tomaju št. 108. 728

TRGOVSKI pomočnik, izurjen v jestvinski stroki, star 28 let, vešč slovenskega in italijanskega jezika išče primerne službe. Naslov pove upravnika. 729

ZEMLJIŠČE S HIŠO, oboje vseh vojni poskodovalo je na prodaj v Solkanu pri Gorici. Krasnega, vinogard in sadni vrt z reguliranim izvirkom studenca. Obidano zemljišče meri 3 arja. (5 njiv). Informacije daje Henrik Terpin, mesar, Solkan pri Gorici. 730

OKOLICANI! Trtnica Forčič, Komen-Prešerje prodaja in prejema naročila za celjenke vsaki dan po najnižjih cenah. Vsako nedeljo v Društveni gostilni, v Rojau (blizu cerkve). 653

NAZNANJAM slavnemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salon za izgotovljene zimske obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam se za obilen obisk. A. Mer-molja Rieger, ulica Commerciale 3. 586

LESICI KOŽUHI IZDELANI, črni, sivi in temno-rjavi ter sealskin za stole, se prodajo po nizki ceni. Ustrojenje, izdelovanje in barvanje kožu-hovin se izvršuje z jamstvom. TRGOVINA KOŽUHOVIN V VIA GATTERI 32, TRST. 624

KROJACNICA Avgust Stular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 395

POZORI! V Sv. Donatu pri Buzetu se prodaja hiša z malo zemljo, gostilna, trgovina z mešanim blagom in trafiko. 724

MODISTKA (prej ul. Alessandro Volta 2), naznana, da se je preselila v ul. Cologna št. 13, I. nad., ter se priporoča cenj. damam v mestu in okolici.

S potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš predragi soprog in oče, gospod

Josip Češarek

trjovec

po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek ob 15.30 iz hiše žalosti v Bar-kovliah št. 152.

BARKOVLJE, 22. decembra 1920.

Zaljubljenca soproga **Emilija** roj. **Milič**, otroci **Milko**, **Josip** in **Stanko**, sestra **Štefanija** por. **Franzini**, svak **A. get Franzini**, nečaki in drugi ostali sorodniki

Novo pogrebno podjetje, Trst, Corso V. E. 47.

(812)

JAKOB PERHAUC — Trst

ulica delle Acque št. 6. — Telefon 2—86.

ZALOGA VINA, ŽGANJA in LIKERJEV (282)

POSEBNOŠT ŠUMEČA VINA in JAJČNI KONJAK

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Najboljša domača vina

Okoličansko
Belo vipavsko
Istrski refošk
Kraški teran

Cene ugodne

Cene ugodne

(306)

Nova zaloga domačih vin, Trst, ulica Cunicoli 8

PODLISTEK

TUJINEC

Danilo Simonovič.

Že je bilo videti zvetlike na Malem Holmcu — ko je vstopila in rekla Andjelija. — A začuli so se tudi zvonci na konjski opreži in gotovo se vrača Mile z našo kočijo, ker, kdo drugi bi mogel biti...?

Tako govoreč na vratih se je smehljala razburjeno in radostno, kakor da te svetilke in ti zvonci sinjajo posebno pomembnost ta večer.

Vsi so se začudili temu jasnemu glasu, kakor da so začuli slavčovo pesem v šumi, zagrnjeni od snega, čeprav so ta glas čuli že tolikokrat.

Bila je zdravo, rejeno dekle ta Andjelija, z modrimi, a zakrmiti očmi, kakor vsi iz Pekičeve hiše. Ko si želi to polno in jedro telo v skladni narodni obleki, slutiti si v njem dušo, polno moči in do-brote, pak zdelo se ti je, kakor da ju more raz-sipati povod, a vendar ostaja vsa milina v nji. Ob vsaj jedrosti je bila okretina in gibka, a temu se je privadila, ker je tolikrat stregla številnim očetuvin gostom.

Nikola ji je namignil veselo in stopil k oknu in pogledal von, a Andjelija je zardela ter hitro po-begnila iz sobe.

Vedela je že, da je oče določil, da ji prišene

mladeniča, gospoda in bogatega ki pride skoro v njihovo hišo. Bila je že povsem odraslo in zdravo dekle, pak je močno želela možičke, in je večkrat tako na samem razmišljala o bodočem možu in o ljubem žnjim. Ali, vse dotlej ni videla nikogar, ki bi ji ga mogla zaežeti za moža, pak je mislila sedaj: "Morda bo moj ravno ta, ki prihaja..."

Radi tega je bila že od predvečeršnjim jako nemirna, in to tembolj, čim bolj se je bližal čas, ko se seznanj žnjim.

Medtem pa je bilo Stanku kaj neugodno v pol-odprti kočiji, ker mu je skoci vse pokrivalo zmocil nege gori do kolen in mu je bilo hladno po vsem telesu. In pot od Ljubode do Sabljarev je bila dolga in neravna, pak se je kočija nagibala in poskakovala neprestno. Razum tega je vedno mislila na Mudo in se kesal, da je odšel iz Ljubode v naj-boljšem času, mesto da bi bil izpolnil željo svoje matere in bil lahko neoviran pri nji po ves dan.

O Lela bianca come il fior di spino... je poskušal zapeti pod glasom, ali kočija ga je vedno stresala, pak se mu je zdelo to druga in prav neprijetna pesem.

Potem si je prizadeval, da ne bi mislil na nice-sar, in zaspal, ali, tudi to se mu ni posrečilo. Raz-govora s kočijemcem se je izogibal že dolgo, pak je hotel svojo jeso ohladiti v misli: "Kaj vražji Pekić je to, in kaj mu je prišlo na misel, da me vabi k sebi, ko se ne posmam prav niti po imenu. In morda bi bil ostal, da ni bilo tega bedaka..."